

בראתי יצר הרע ובראתי

# תורה תבלין

A Torah Tavlin Publication

34 Mariner Way, Monsey, NY 10952

שבת קודש פרשת ויקהל - פרשת שקלים - שבת מברכים  
Shabbos Parshas Vayakhel - Parshas Skekalim

כז' אדר א' תש"ס - March 4, 2000

## לכל זמן ועת .....

|                            |                            |
|----------------------------|----------------------------|
| הדלקת נרות - 5: 32         | שקיעה/יום השבת - 5: 51     |
| זמן קריאת שמע/מ"א - 8: 41  | צאת הכוכבים/מוצש"ק - 6: 41 |
| זמן קריאת שמע/גר"א - 9: 17 | לשיטת רבינו תם - 7: 03     |

## מדעת עליון

ויבאו כל איש אשר נשאו לבו וכו' (לה-כא)

לכאורה יש להתבונן כאן אצל בעלי האומניות במלאכת המשכן. דהנה נראה שעשירים גדולים, רוב מהם הגיעו לרום פסגת הצלחתם אך ורק תודות ליוזמתם וחשבונותם הכבירה. אדם שהוא חסר יוזמה, בדרך כלל לא יצליח לעלות בסולם ההצלחה. וזהו סימן מובהק באדם, שמי שהוא בעל יוזמה אפשר לומר עליו כי הוא מן האנשים האוצרים בקרבם גדלות. אך מי שאינו בעל יוזמה, הוא מסוג האנשים הרגילים והננסים, אשר סיכוייהם הטבעיים להשאר תמיד בשפלותם.

והאיר בזה הגמור י' ירוחם לעוונשטיין זצ"ל בס' דעת תורה, שלא בעלי מלאכה מקצועיים, היו אלה מבני ישראל שבאו לעשות מלאכת המשכן, והצליחו. אלא, בעלי נשיאות הלב שקיבלו על עצמם לעשות את המלאכה, ובעלי יוזמה אשר תפסו את מקומם בכותל המזרח של עובדי המשכן. תכונה זו לא היתה נחלתם של יחידים בדור ההוא. משה בא והציע בשם ה' לפני כל העם כולו עסק ענקי וגם מסועף מאד - בנין המשכן - אשר לא ראוהו מעולם. והם כבעלי יוזמה לא היססו אף רגע, תיכף ענו ואמרו "כל אשר דבר ה' נעשה". עובדא זו מורה על הרחבת לב גדולה, הנדרשת ליוזמה זו.

ויצו משה ויעבירו קול במחנה לאמר וכו' (לו-ו)  
עיין בגמ' שבת (צו:) שילפינן מכאן איסור הוצאה בשבת. ולפי"ז יצא, שלא

ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש וכו' (לה-ב)

The *parsha* deals primarily with the construction of the *Mishkan*. Why, then, is it necessary to preface it with the *mitzvah* of *Shabbos*?

R' Zalman Sorotzkin ZT"L explains that both the *Mishkan* and *Shabbos* serve to infuse *Bnei Yisroel* with holiness. *Shabbos* represents *sanctification of time*, which serves as a vehicle for *Bnei Yisroel* to hallow themselves once a week and transcend the mundane activities of the rest of the week. The *Mishkan* manifested *sanctification of place*. This was where one could cleanse himself of his shortcomings and where the Jews elevated themselves together three times a year during the *three festivals*.

The concept of *sanctification of time* preceded that of *sanctification of place*, for *Hashem* commanded the observance of *Shabbos* even before *Har Sinai*. Lest one think that the holiness of the *Mishkan* could possibly replace that of the *Shabbos* - a person might be able to cleanse and elevate himself in so holy a place at any time - *Hashem* prefaced the *parsha* of the *Mishkan* with the *mitzva* of *Shabbos* to indicate that the *mishkan* only supplements the unique holiness of *Shabbos* - it does not replace it.

## הוא היה אומר .....

R' Yosef Patznovsky ZT"L (Pardes Yosef) would say:

"The greatest wisdom is not to be too wise, but to obey the command of *Hashem* without much speculation!"

R' Shmelke of Nikolsberg ZT"L would say:

"More than the poor person needs *tzedakah*, those who are able need poor men to whom to give. More than those without a place to eat need to be invited into a home, those with homes require a poor person to invite."

R' Yissocher of Zlobotov ZT"L would say:

"The eyes have lids that cover it, the mouth has lips that close, the nostrils and ears are easily plugged. But the brain is without a covering to block it. Obviously, *Hashem* intended for man to be open-minded!"

**MAZEL TOV TO MR. AND MRS. EPHRAIM WEISSMANDEL**

**ON THE BIRTH OF A GIRL. נחת ממהנה**

For information, sponsorship or dedications, call 914-362-4380.

Meekly, the *Maggid* made another suggestion. "*Tefillah* - prayer?" "Please," retorted the president. "In a city of 1,000 Jewish families, we hardly get a weekday minyan. The synagogue is never filled except on the High Holy Days. No one would be interested."

Finally the *Maggid* became frustrated. "If I can't talk about *Shabbos*, and I can't talk about *tzedaka*, nor discuss *kashrus* or *tefillah*, what do you want me to talk about?" The president looked amazed. "Why, rabbi" exclaimed the president. "That's easy! Talk about Judaism!"

The *Maggid* looked at him hard. "In this week's *parsha*, we find the concept of *Shabbos* in general, and some of its detailed laws in particular, directly in the middle of the architectural directives of a most glorious edifice, the *Mishkan*. The *Torah* is telling us that although we may build beautiful palaces in which to serve the Almighty, however, if we forget the tenets of our faith, those great structures are meaningless. A Jew must remember that without *Shabbos*, without *kashrus*, without *tefillah*, or *tzedakah*, a great sanctuary is no more enduring than a castle in the air!"

### TORAH GEMS

**ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם אלה הדברים וכו' (לה-א)**

This *Posuk* can be explained based on the notion that the 613 *mitzvos* correspond to the various parts of the human being. The 245 positive commandments correspond to the 245 limbs, whereas the 365 negative commandments are parallel to the 365 sinews. The question remains, though, nobody can fulfill all the *mitzvos* - some *mitzvos* apply specifically to *kohanim*, whereas others apply to everybody but *kohanim*. Some people do not know how to fulfill the *mitzva* of *Shechita* - slaughtering, and many never have the opportunity to fulfill *mitzvos* such as *shiluach ha'ken* - sending away the mother bird to take the offspring. If so, how can all of a person's limbs shine with the light of all the *mitzvos*?

The Chid"i, R' Chaim Yosef Dovid Azulai ZT"l answers that when *Bnei Yisroel* live together in harmony, they blend together into a single, organic unit, whereby the *mitzvos* of one are considered as those of the other. Thus, "*Moshe assembled the entire congregation of Bnei Yisrael*." He gathered them together, with unity, informing them, "*these are the things which Hashem commanded to do them*." Once everyone is together in harmony, it is considered as if all the commandments are fulfilled.

נאמרה איסור הוצאה בשבת אצל הר סיני, אלא נאמרה דוקא בזמן בנין המשכן, וכן מבואר מתוס' בשבת (פז:): עיי"ש. אלא שזה גופא צריך ביאור, דאמאי שאני איסור הוצאה בשבת משאר איסורי שבת שנאמרה במרה, ונתלה הציווי בעשיית המשכן?

והנראה להגמור"ר יעקב קמנצקי זצ"ל בס' אמת ליעקב, שבאמת זה שנצטוו כל איסורי שבת במרה, היינו משום שנתגלה עי"י העץ שהמתיק המים שם, שכל הטבע כולו הוא מחודש עי"י הקב"ה, וי"מ שאמר לשמן וידליק, יאמר לחומץ וידליק, עיי"ש בגמ' תענית. ומשום הכי, אסרה התורה בשבת לעשות כל מלאכה המחדשת יצירה בבריאה.

משא"כ הוצאה, שאינה פועלת שום תיקון בחפץ, אלא שעל ידי ההוצאה, משנה מקום החפץ משם לכאן, וממקום למקום, לכאורה זה לא נכלל במעשה בראשית, וביצירה מחודשת. אמנם, עתה אחר ציווי עשיית המשכן, שנודע לנו שגם המקום עצמו נתחדש על ידי הבריאה, שהרי הקב"ה השרה שכינתו בין שני הכרובים, וכיון שכן, גם שינוי המקום פעולה היא בחפץ.

### מעשה אבות....סימן לבנים

**אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות ... ששת ימים תעשה מלאכה וכו' (לה-א)**

A famous *Maggid* was asked to lecture in a prosperous and modern city. Before he was to speak he was told to consult with the synagogue's president to go over the agenda. The *Maggid* met the president who was sitting in a richly upholstered leather armchair behind a mahogany desk.

"Rabbi," said the president, "you have a reputation as a remarkable speaker. One who inspires crowds and - might I say - makes waves. Pray tell me, what are you intending to speak about in our town? This is a very distinguished community, and you must be careful. We surely would not want to offend anyone with even the slightest rebuke."

The *Maggid* promptly replied, "I intend to talk about *Shabbos* observance." The president's face turned crimson. "Oh, no, dear rabbi, please. In this town, such talk will fall on deaf ears. We all struggle to make a living and *Shabbos* is just not in the cards. I implore you. Talk about something else."

"I can talk about *kashrus*," said the Rabbi. "Don't even bother," begged the president, "there hasn't been a kosher butcher in this town for years."

"Okay. How about *Tzedaka*?" offered the *Maggid*. "Charity? Give us a break," laughed the president. "Do you know how many *shnorrers* visit this town each week? We are sick of hearing about charity!"